

Seksuell orientering og mobbing, 2009

Senter for atferdsforskning har, på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet, gjennomført en langsommfattende kartleggingsundersøkelse om kjønnsrelatert mobbing og mobbing på grunn av seksuell orientering i norsk skole.

RAPPORT | SIST ENDRET: 21.04.2009

Tittel:

Seksuell orientering og mobbing

Rapporten:

[Last ned rapporten \(PDF\)](#)

Forfatter:

Erling Roland og Gaute Auestad

Utgiver:

Senter for atferdsforskning

År:

2009

Rundt 3000 elever på 10. trinn svarte på undersøkelsen våren og høsten 2008. Elevene ble spurt om mobbing ansikt til ansikt og via mobiltelefon og på Internett.

Rapportens problemstillinger:

- Har elevers heterofile, bifile eller homofileseksuelle orientering betydning for omfanget av mobbing?
- Blir bifil eller homofil seksuell orientering brukt av elever med ulik seksuell orientering mot et mobbeoffer? Dette er såkalt mobbing med homofobisk innhold.
- Er det en sammenheng mellom eksponering for konvensjonell mobbing og forekomsten av depresjon og angst sett i lys av seksuell orientering?

Metode og definisjoner

Mobbing er i rapporten definert som følger:

"Vi kaller det mobbing når en eller flere (sammen) er uvennlige og ubehagelige mot en annen som ikke så lett kan forsvare seg, og når dette gjentar seg. Dette kan f.eks være ved at han/hun blir sparket, slått eller dyttet. Det er også mobbing når han/hun blir mye ertet eller utestengt fra de andre."

Det var fem svaralternativ: Aldri, sjeldent, 2-3 ganger i måneden, omtrent hver uke, omtrent hver dag.

De av elevene som valgte svaralternativet 2-3 ganger i måneden eller oftere på spørsmål om de ble mobbet, ble regnet som mobbeoffer.

Variabelen "seksuell orientering" ble etablert ved å stille følgende spørsmål til elevene: Dersom jeg skulle ha en kjæreste, ville jeg ønsket var: A: En gutt. B: En jente.

Svaralternativene var: Ja – ja – nei – Nei. De som svarte Ja på at de ville foretrekke en kjæreste av samme kjønn ble kategorisert som homofile. De som svarte ja eller nei, ble kategorisert som bifile. De som svarte Nei, ble kategorisert som heterofile.

Av de totalt 3046 elevene som svarte ble 92.5 prosent klassifisert som heterofile, 4.5 prosent var bifile og 3.1 homofile. I absolutte tall var 42 gutter og 96 jenter bifile, og 50 gutter og 39 jenter homofile.

Rapportens funn

Hvem mobbes?

I rapporten skiller det mellom konvensjonell mobbing ("ansikt til ansikt") og digital mobbing (mobiltelefon og Internett).

Hovedkonklusjoner er at langt flere bifile elever enn heterofile elever utsettes for mobbing og at andelen homofile elever som mobbes er svært høy. Verst er det for homofile gutter. Hele 36 prosent av homofile gutter oppgir at de mobbes "ansikt til ansikt" 2-3 ganger i måneden eller oftere. De 36 prosentene utgjør i absolutte tatt 18 homofile gutter. 38 prosent av homofile gutter oppgir at de mobbes via mobiltelefon eller via Internett. Samlet sett, hvis vi ser på alle former for mobbing under ett, viser det seg at 6.6 prosent (186 elever) av alle elever mobbes 2-3 ganger i måneden eller oftere. For bifile gutter er denne andelen 23.8 prosent(10 gutter), og for homofile gutter hele 48.0 prosent (24 gutter).

Homofobisk mobbing er mobbing hvor uttrykk som homse, lesbe etc. brukes som virkemidler for mobbing. 2.5 prosent av heterofile elever opplever konvensjonell ("ansikt-til-ansikt") homofobisk mobbing. 23.8 prosent av bifile gutter opplever tilsvarende mobbing, og hele 42 prosent av de homofile guttene. Igjen opplever homofile gutter betydelig mer homofobisk konvensjonell mobbing enn andre elevgrupper fordelt

på kjønn og seksuell orientering. Samlet sett, når alle former for homofobisk mobbing regnes med, rapporterer 50 prosent av de homofile guttene at de mobbes. 2.9 prosent av heterofile elever opplever det samme. 31 prosent av bifile gutter, og 15,4 prosent av homofile jenter mobbes.

Hvem mobber?

For konvensjonell mobbing er andelen heterofile og bifile elever som mobber henholdsvis 5.7 og 7.2 prosent. Andelen homofile elever som mobber er til sammenligning 24.7 prosent. Fordelt på kjønn mobber 34 prosent (17 gutter) av homofile gutter, og 12.8 prosent (5 jenter) av homofile jenter. 21.4 prosent av bifile gutter er mobbere. Dette resultatet omtaler forskerne som "meget overraskende". Homofile gutter utmerker seg også som gruppe når det gjelder andelen som mobber andre ved bruk av homofobiske uttrykk per mobiltelefon eller på Internett. Andelen bifile elever som mobber andre på tilsvarende måte, er høyere enn for andelen heterofile elever. Hvis vi splitter de bifile elevene på kjønn, er det igjen de bifile guttene som utmerker seg som mobbere, mens andelen bifile jenter som mobber er lavere enn andelen heterofile elever som mobber. Konklusjonen er at prosentandelen plagere er klart høyere blant homofile elever og bifile gutter sammenlignet med mobbere blant heterofile elever. Bifile jenter mobber minst.

Kartleggingen av konvensjonell homofobisk mobbing, og homofobisk mobbing med mobiltelefon eller Internett viser samme mønster. Bifile gutter og homofile elever mobber klart mer enn bifile jenter og heterofile elever.

Rollen som mobber og mobbet

For konvensjonell mobbing er 37.1 prosent av heterofile mobbeofre også mobbere eller "plagere" som forskerne omtaler dem. Blant bifile og homofile elever er henholdsvis 50 prosent og 72.7 prosent av mobbeofrene også plagere. En videre analyse bekrefter at de to rollene er sterkt korrelert for bifile gutter og homofile elever.